

Utlysning 3. Energipilot Gotland – en fossilfri transportsektor och ett robustare energisystem på Gotland

Vill du bidra till att accelerera omställningen till en fossilfri transportsektor och ett fossilfritt och robustare energisystem på Gotland? Företag på Gotland eller företag som vill genomföra projekt på Gotland är välkomna att söka stöd för innovations- och demonstrationsprojekt som kan bidra till omställningen.

Innehållsförteckning

1. Tema för utlysningen	3
2. Avgränsningar	6
3. Vem kan söka?	6
4. Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier	7
5. Så här ansöker du – börja i god tid	8
6. Vad ska finnas med i ansökan?	8
7. Hur mycket stöd kan mitt företag få?	9
8. Vad händer efter att jag lämnat in ansökan?	10
9. Om du beviljas stöd	10
10. Utlysningen är en del av Programmet "Europeiska regionala utvecklingsfonden – projekt inom Energipilot Gotland"	11
11. Om du har frågor	11
Bilaga 1. Målgrupp – vem kan söka? Stödgrunder – vad är möjligt att söka stöd för?	12
Bilaga 2. Villkor för stöd	18

1. Tema för utlysningen

Gotland har potential att bli en viktig plats för att demonstrera lösningar som möjliggör en omställning till fossilfria transporter och ett mer hållbart energisystem i Sverige. Utlysningen syftar till att finansiera nya lösningar av innovativ karaktär. Det kan vara i form av tjänster, systemmodeller, produkter och affärsmodeller som bidrar till en mer effektiv och fossilfri transportsektor utan att påverka möjligheten till ett robust elsystem på Gotland. Lösningarna ska gå att skala upp och ha hög relevans även för övriga Sverige.

Utlysningen riktar sig till företag som genom utlysningen kan söka ekonomiskt stöd för projekt med nya idéer om hur vi transporterar oss, vilka drivmedel vi använder, samt hur vi uppnår ett effektivt samspel i energisystemet på Gotland. Projektet måste genomföras på Gotland men företag som söker stöd kan ha sin hemvist på andra ställen. Företag som tillhör nedanstående kategorier kan få stöd inom ramen för denna utlysning:

1. Små och medelstora företag (SMF), ensamt, eller i samverkan med andra aktörer (offentliga aktörer får samverka med företag men kan inte söka stöd inom utlysningen)
2. Stora företag i samarbete med minst ett SMF. Vad samarbetet innebär finns beskrivet i bilaga 1 avsnitt 2.1.3.

Finansieringen för utlysningen kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden, operativa programmet ”Småland och Öarna” insatsområde 4 “Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer”, samt från Energimyndigheten. Utlysningen omfattar cirka 15 miljoner kronor.

Stöd ges enligt förordning (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.¹ Avsikten är att Gotland ska vara ett pilotområde som går före i omställningen till ett hållbart energisystem, med avseende på energipolitikens tre grundpelare *försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet*.

Gotland har goda förutsättningar att ställa om till ett hållbart energisystem och bli en pilot som visar att det går att nå de energi- och klimatpolitiska målen. Gotland har sina styrkor i god potential för produktion av förnybar energi, ett näringsliv med starkt entreprenörsdriv och engagerade medborgare och organisationer. Energimyndigheten har identifierat fyra utmaningar där det särskilt behövs utveckling och demonstration av produkter, tjänster eller affärsmodeller kopplat till transportområdet:

- Utmaning 1 – Omställning till ett mer transporteffektivt Gotland
- Utmaning 2 – En smart elektrifiering av Gotlands transportsystem

¹ Regeringsbeslut 2018-05-31 M2018/01642/Ee

- Utmaning 3 – Lokal och robust användning av biodrivmedel
- Utmaning 4 – Effektivt samspel i energisystemet för att klara transporternas behov

Gotland, på grund av sitt geografiska läge, har ett större behov än andra områden i Sverige, att säkerställa sitt energisystem vad gäller försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet och behöver ta ett större egenansvar för balansering av elsystemet. Gotland har dessutom höga utsläpp av växthusgaser per capita i jämförelse med andra län.

Utmaning 1 - Omställning till ett mer transporteffektivt Gotland

För att möjliggöra en hållbar samhällsutveckling behöver användningen av energiintensiva trafikslag såsom personbil, lastbil och flyg minska. Det kan ske både genom överflyttning till mer effektiva trafikslag eller genom att transporter effektiviseras, kortas eller ersätts helt.

Godstransporter kan effektiviseras genom förbättrad logistik och bättre samordning av varor, till exempel genom att öka fyllnadsgraden. Det kan ske såväl småskaliga initiativ för effektiva landsbygdstransporter som effektiviseringsåtgärder vid de stora naven för godstransporter i exempelvis Visby, Slite och Klintehamn.

För persontransporterna behövs lösningar som exempelvis:

- skapar en attraktiv kollektivtrafik trots att kundunderlaget på landsbygden ofta är lågt
- drar nytta av digitalisering och elektrifiering för att få mer hållbara och samordnade transporter på Gotland genom bland annat smarta samåkningstjänster
- främjar resor med gång, cykel eller eldrivna enpersonsfordon
- underlättar för bilpooler och så kallad kombinerad mobilitet där flera transporttjänster samlas i en paketslösning
- minskar transportbehovet genom utveckling av resfri tillgänglighet.

Utmaningen fokuserar på att transporterna på Gotland ska kunna ske mer effektivt och bidra till att städer och samhällen blir mer attraktiva att leva i. Utmaningen är också i hög grad aktuell inom turismsektorn, där det finns behov av att minska bilberoendet.

Utmaning 2 - En smart elektrifiering av Gotlands transportsektor

Vi står inför en omfattande elektrifiering av fordon, farkoster och arbetsmaskiner som kan skapa en god möjlighet att snabbt minska koldioxidutsläppen från transportsektorn. Elektrifieringen kan få en viktig roll för såväl persontransporter som för godstransporter och arbetsfordon inom bygg, industri och jordbruk och kan innebära både miljömässiga och ekonomiska vinster. Det kan dessutom finnas goda möjligheter för aktörer på Gotland att själva producera delar av den elektricitet som behövs för sina transporter. Elektrifieringen måste dock gå hand i hand med ett transporteffektivt samhälle och inte gå ut över en jämlik och tillgänglig mobilitet eller försörjningstryggheten.

Gotland har idag färre laddbara fordon än landet i genomsnitt och det behöver ske en accelererad introduktion av laddbara fordon på Gotland. Andelen laddbara fordon kommer troligtvis att variera beroende på säsong med tanke på det stora turisminflödet under sommarperioden. Gotland kan därför utgöra en demonstrationsarena för säsongvarierande efterfrågan på laddning, både i form av teknik men också av anpassade affärsmodeller. Det finns ett behov av innovativa system

för laddning av fordon som är välintegrerade i Gotlands elsystem. Utöver stationär laddning innefattar utlysningen även kontinuerlig laddning under drift och dess interaktion med elnätet.

Utmaningen fokuserar på att hitta lösningar för innovativ elektrifiering som kan demonstreras på Gotland. Företag på Gotland och från övriga Sverige har en möjlighet att utveckla innovativa produkter, tjänster och affärsmodeller som kan ge arbetstillfällen samt bidra till en accelererad elektrifiering av Gotlands transportsektor.

Utmaning 3 – Lokal och robust användning av biodrivmedel

Enligt statistik från Trafikanalys har Gotland högre andel bensin- och dieslbilar än genomsnittet i Sverige. Det betyder att potentialen för att öka användningen av biodrivmedel och därmed minska denna andel är god. Gotland har dessutom stor utvecklingspotential att lokalt producera dessa biodrivmedel och därmed bidra till såväl landsbygdsutveckling som en fossilfri transportsektor på Gotland. Det är troligt att olika biodrivmedel, tillsammans med elektrifiering, kommer att vara viktiga pusselbitar för att nå de energi- och klimatpolitiska målen. Det finns behov av att dels undersöka hur en ökad produktion av biodrivmedel kan ske på Gotland dels undersöka möjligheter att öka användningen av lokalt producerade biodrivmedel i fordon, farkoster och arbetsmaskiner. Särskilt intressant är svårelektrifierade delar av transportsektorn som vissa arbetsmaskiner, tunga lastbilar med längre körsträckor, sjöfart och flyg.

Utmaningen fokuserar på vidareutveckling av redan existerande lösningar samt framtagande av ny kunskap och nya affärsmodeller samt innovativa lösningar som ger ökad konkurrenskraft men som samtidigt har låg negativ påverkan på människa och miljö.

Utmaning 4 – Effektivt samspel i energisystemet för att klara transporternas behov

Gotland har bland de bästa förutsättningarna i Sverige för produktion av el från vind- och solkraft. Elsystemets begränsningar innebär dock en utmaning eftersom all el också ska kunna matas in i systemet på ett sätt som säkerställer försörjningstrygghet och god elkvalitet. Utan ett pålitligt elsystem kommer inte en hållbar elektrifiering av transportsektorn att kunna genomföras på Gotland.

Elsystemet behöver klara ett ökat energi- och effektbehov från nya och befintliga användare. Här fyller användaren en viktig funktion genom att potentiellt kunna bidra med flexibilitetstjänster (såsom energilager, styrning av värmepumpar, vätgas, elbilsaddning) för att möjliggöra ökad användning av förnybar el samt bidra till säkrare elleveranser.

För att frigöra den fulla potentialen av flexibilitet på Gotland finns det behov av att öka automatiseringen och förenkla för användaren. Det kan exempelvis ske genom fastigheter med smarta laddstationer och/eller energilager som kan interagera med elsystemet eller genom att en aggregator tillkommer. En smartare laddning kan uppnås genom nya affärsmodeller och genom att nyttja nya intäktsmöjligheter från lokala och nationella marknadsplatser (för exempelvis se bl a

CoordiNet²). Det går att läsa mer om olika affärsmodeller kring smart laddning i rapporten Smart laddning på Gotland³.

Utmaningen fokuserar på att underlätta samspelet i elsystemet för att möjliggöra mer förnybar elproduktion, elektrifiering av transportsektorn och öka försörjningstryggheten. Samverkan mellan elproducenter, användare och elnätsoperatör blir då centralt. Nya affärsmodeller och systemlösningar för smartare elanvändning kan dessutom bidra till att skapa tillväxt för små- och medelstora företag.

2. Avgränsningar

Projekt som beviljas stöd inom utlysningen kan som längst pågå till 15 december 2022. En skriftlig ansökan om stöd måste ha lämnats in till Energimyndigheten innan projektaktiviteterna inleds. Om ett företag väljer att starta projektaktiviteterna efter att skriftlig ansökan inlämnats men innan Energimyndigheten har fattat beslut, tar företaget själv ansvar för uppkomna kostnader vid eventuellt uteblivet stöd.

Stödmottagarna i ett projekt kan i denna utlysning sammanlagt erhålla maximalt 5 miljoner kronor i stöd.

Projektaktiviteterna behöver bidra till minst en, men gärna flera, av utlysningens fyra utmaningar som beskrivs på s. 5-7. Både företag som är verksamma på Gotland och företag som är verksamma utanför Gotland kan erhålla stöd, så länge projektet genomförs på Gotland.

Projekt som huvudsakligen fokuserar på investeringar av kommersiellt tillgängliga produkter, exempelvis ordinära laddstationer, solceller eller batterier kan inte erhålla stöd i utlysningen. För sådana typer av investeringar hänvisas det till andra insatser såsom [Klimatklivet](#) ([Naturvårdsverket](#)).

I denna utlysning kan företag inte få stöd för grundforskning (läs vidare kap. 7 och Bilaga 1 om vilken för typ av projektaktiviteter det går att få stöd för och hur mycket stöd ditt företag kan få inom denna utlysning).

3. Vem kan söka?

I denna utlysning kan små och medelstora företag, SMF, samt stora företag i samarbete med SMF (läs mer om samarbetet i bilaga 1, avsnitt 2.1.3), som vill bidra till energi- och klimatomställning och därmed till minskad klimatpåverkan, ett robustare transport- och elsystem, ökad andel förnybara drivmedel och till tillväxt på Gotland, söka stöd.

Som företag räknas varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk

² <https://www.svk.se/utveckling-av-kraftsystemet/forskning-och-utveckling/pagaende-fou-projekt/coordinet/>

³ <http://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2020/smart-laddning-av-elfordon-kan-snabba-pa-omstallningen-pa-gotland/>
Kontrollera alltid att utskriften kopia är giltig

verksamhet. Vid bedömning av företagets storlek måste hänsyn tas till antalet anställda, företagets årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag (se Bilaga 1, punkt 1.1 för information om gränsvärden). Se även EU-kommissionens [användarhandledningen om definitionen av SMF](#).

Projekt där flera aktörer samverkar ses som positivt. Andra aktörer som inte är SMF eller stora företag i faktiskt samarbete med SMF, får delta i projekt som drivs av SMF men det är bara SMF, eller stora företag i faktiskt samarbete med SMF (för definition av faktiskt samarbete, se bilaga 1 avsnitt 2.1.3), som kan få ersättning för sina stödberättigande kostnader. Jämställdhet och mångfald ska beaktas vid sammansättning av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll, samt i dess mål och effekter.

4. Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier

Ansökan kommer att bedömas utifrån hur troligt det är att projektet kan accelerera omställningen till en fossilfri transportsektor samt dess potential att bidra till ett fossilfritt och robustare energisystem. Följande kriterier ligger till grund för Energimyndighetens bedömning ifall projektet kan bli aktuell för stöd:

1. Möjlighet att bidra till utlysningens fyra utmaningar och de nationella energi- och klimatmålen

Omställning till ett mer transporteffektivt Gotland, En smart elektrifiering av Gotlands transportsystem, Lokal och robust användning av biodrivmedel samt Effektivt samspel i energisystemet. Sveriges energi- och klimatmål; minska utsläppen från inrikes transporter med minst 70 procent senast år 2030, målet om inga nettoutsläpp av växthusgaser 2045, målet om 100 procent förnybar elproduktion 2040, samt målet att ha 50 procent effektivare energianvändning 2030.

- Hur och i vilken grad bidrar projektet till nämnda utmaningar?
- Hur stor är projektets potential för att bidra till omställning av energisystemet, energieffektivisering eller minskad klimatpåverkan på kort respektive lång tid och för att bidra till Sveriges energi- och klimatmål (och särskilt målet att minska utsläppen från inrikes transporter med minst 70 procent senast år 2030)?

2. Projektets nyhetsvärde, samt potential till stärkt teknisk utveckling och innovation

Exempel på frågeställningar som bidrar till bedömningskriteriet:

- Tar projektet fram ny kunskap som är av värde för företag och organisationer på Gotland?
- Utvecklas innovationer i form av produkter/processer/tjänster?
- Finns beskrivning av hur värdekedjan kring produkten eller tjänsten är uppbyggd?

3. Projektets genomförbarhet

Exempel på frågeställningar som bidrar till bedömningskriteriet:

- Är projektplanen realistisk så att projektet hinner genomföras inom utlysningens givna tidsramar (som längst får projektet pågå fram till 2022-12-15)?
- Är budgeten trovärdig?
- Är projektorganisationen robust och kompetent? (Vad framgår t.ex. av CV av liknande typer av aktiviteter?)
- Finns det dialog med framtida användare av lösningar som utvecklas i projektet?

- I vilken utsträckning är det lokala näringslivet på Gotland involverade och hur ser samverkan ut mellan företag och andra aktörer?

4. Möjlighet till nyttiggörande av projektets resultat

Exempel på frågeställningar som bidrar till bedömningskriteriet:

- Kan lösningen skalas upp?
- Finns det potential att tillämpa lösningar eller kunskap, som tas fram inom projektet, på andra platser i Sverige?
- Hur ser potentialen ut för nyttiggörande/implementering/kommersialisering av de lösningar som tas fram?
- Hur ser planen för kommunikation och resultatspridning ut?
- Hur ska resultaten publiceras?

5. Förbättrad regional konkurrenskraft och ökad konkurrenskraft hos små och medelstora företag

Exempel på frågeställningar som bidrar till bedömningskriteriet:

- Kan projektet bidra till framtida arbetstillfällen på Gotland?
- Kan projektet bidra till bildande av nya små- och medelstora företag på Gotland?

OBS! Sökande ska besvara frågorna i [länkat dokument](#) samt bilägga det till ansökan. Dokumentet, tillsammans med projektansökan, ligger till grund för Energimyndighetens bedömning.

5. Så här ansöker du – börja i god tid

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd gärna E-kanalen⁴ för att skriva din ansökan
- Börja med att ansöka om din personliga behörighet till E-kanalen. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten
- Skriv alltid en sammanfattning
- Skriv så att någon som inte är insatt i ämnet kan förstå vad projektet handlar om.

Steg för steg-anvisningar för hur ansökan skickas in finns i [Lathund för E-kanalen](#). Ansökan ska lämnas in senast den 22 oktober 2021. Vi lämnar support fram till kl. 16.00 den 22 oktober 2021.

6. Vad ska finnas med i ansökan?

För att kunna beviljas stöd inom ramen för denna utlysning, måste projektet som ni söker stöd för uppfylla det övergripande målet enligt 1 § förordningen (2008:761), det vill säga att projektaktiviteterna ska främja forskning och utveckling (inbegripet demonstration) samt

⁴ Länk till E-kanalen finns på utlysningens webbsida.

innovation inom energiområdet. Dessutom måste projektet lösa/fokusera på något av utlysningens utmaningar. Var mycket tydlig i din ansökan med hur projektet bidrar till utlysningens inriktning och svarar mot utlysningens bedömningskriterier. Tänk särskilt på att skriva texten på sätt som gör att den som inte är insatt i ämnet eller arbetar inom just ditt område ändå har möjlighet att följa dina resonemang och förstå vad projektet handlar om samt kan bidra med.

Skriv i första hand ansökningstext i E-kanalen. Mer information om vad som ska stå i fälten finns beskrivet i [Anvisningar för ansökan](#). Följande delar ska bland annat ingå i ansökan:

- Information om sökande, uppgift om typ av stöd, eventuellt andra stöd som sökande fått eller ansökt om från annan offentlig finansiering och som gäller samma kostnader som omfattas av ansökan till Energimyndigheten
- Projektets plats, projektets start- och slutdatum och teknisk beskrivning
- Motivering som innehåller en beskrivning av energirelevans och samhällsnytta
- Bakgrund med beskrivningar av varför projektet behövs
- Syfte och mål om vad projektet ska bidra med. Målen ska vara tydliga och mätbara, samt formulerade på sådant vis att de kan kopplas till Sveriges energi- och klimatmål (se bedömningskriterier i avsnitt 4) och avrapporteras efter projektets slut
- Beskrivning av resultatspridning samt nyttiggörande, med fokus på hur ni ska arbeta för att utforma, kommunicera och sprida resultaten så att lärande sprids och så att målgrupper på Gotland respektive målgrupper i andra delar av Sverige kan ha möjlighet att ta till sig resultaten och använda dem
- En genomförandedel med aktiviteter, metoder och milstolpar
- En beskrivning av hur jämställdhets- och mångfaldsfrågor hanteras inom projektets upplägg och genomförande
- En förteckning över projektkostnader uppdelade per organisation, per kostnadslag och per år
- [Bilaga med svar på bedömningsfrågor](#) (se avsnitt 4)

Till ansökan får bilagor bifogas. Dessa bör, utöver eventuella nödvändiga bilagor som beskriver teknisk lösning el dyl, omfatta följande:

- Samtliga CVn i ett dokument
- Referenser som finns med i ansökan
- Utökad tidplan och budget
- [Bedömningsfrågor \(obligatorisk bilaga\)](#)

Här framgår hur [Energimyndigheten behandlar personuppgifter](#).

7. Hur mycket stöd kan ditt företag få?

I denna utlysning finns totalt cirka 15 miljoner kronor tillgängliga för de projekt som beviljas stöd. Högst tillåtna stöd för alla stödmottagare per projekt är 5 miljoner kronor.

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som kan täckas av stödet från Energimyndigheten bestäms av EU:s statsstödsregler. Stödnivån bestäms utifrån:

- vilken stödgrund som beslut om stöd fattas emot (se Bilaga 1, avsnitt 2)
- om stödmottagare tillhör kategorin små, medelstora eller stora företag (se Bilaga 1, avsnitt 1)

Energimyndighetens stöd täcker ofta inte det sökande företags hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel (se Bilaga 1, avsnitt 3).

8. Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Er ansökan bedöms av experter från Energimyndigheten och granskas av bedömare från Tillväxtverket och Strukturfondspartnerskapet. Det är den version av ansökan som lämnats in före utlysningens stängningsdatum som bedöms. Vi beaktar inte kompletteringar efter sista ansökningsdatum, bortsett från sådana som vi uttryckligen ber om.

Energimyndigheten gör en kreditupplysning och SMF-bedömning på sökande företag.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då bedömarnas rekommendationer. Beslutet fattas sannolikt tidigast i december 2021 och därefter meddelas ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.

9. Om du beviljas stöd

Beviljat stöd betalas ut enligt utbetalningsplan beskriven i ert beslut om stöd.

Utbetalning/utbetalningar sker i efterskott mot ekonomisk rapportering, vilket betyder att kostnaden ska ha uppkommit, bokförts och betalats och sedan redovisas till Energimyndigheten i enlighet med rapporteringsplan i beslut om stöd.

Med beviljat stöd medföljer en rad obligatoriska krav avseende upprättande av företags ekonomiska bokföring, inköpsrutiner, rapportering och informations spridning. Dessa framgår dels av denna utlysningstext, särskilt i bilaga 2, men kommer bifogas även i ert beslut om stöd. Det är viktigt att ta dessa krav i beaktande och upprätta rutiner redan då projektet inleds. Några exempel på krav är att stödmottagare måste särredovisa⁵ projektkostnaderna i företags bokföring och det är endast faktiska och redovisade kostnader som kan godkännas. Särskilda inköpskriterier baserat

⁵ Särredovisning innebär att alla transaktioner som tillhör projektet ska kunna utläsas direkt ur redovisningen, oavsett om någon annan verksamhet pågår samtidigt eller inte. Särredovisningen ska säkerställas antingen genom en särskild redovisningskod (separat konto, särskild projektkod/kostnadsställe) i bokföringen eller genom att ni har ett helt separat bokföringssystem för projektet.

på principer i lagen om offentlig upphandling (LOU) gäller vid köp av vara/tjänst. Se Bilaga 2 för mer information om särredovisning och särskilt inköpsförfarande.

Stödmottagare är även skyldig att informera allmänheten om att projektet är delfinansierat av EU. Därför ska ni använda EU:s logotyp i allt material ni tar fram för att informera om eller marknadsföra projektets verksamhet.

10. Utlysningen är en del av Programmet "Europeiska regionala utvecklingsfonden – projekt inom Energipilot Gotland"

Regeringen har gett Energimyndigheten i uppdrag att stödja små och medelstora företag och andra organisationer i arbetet med att stimulera till energieffektivare transporter och bidra till utveckling av transportsystem i samspel med elsystemet på Gotland. Satsningen ingår i Operativa programmet för Småland och Öarna, insatsområdet ”Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer”.

Programmet pågår mellan 2020-06-22 och 2023-04-30 och har en ram om totalt 30 miljoner kronor. Energimyndigheten har tidigare genomfört två utlysningar under programperioden.

11. Om du har frågor

Skicka dina frågor till utlysningens mailbox: EnergipilotGotlandTransport@energimyndigheten.se

Teknisk support: ekanalen@energimyndigheten.se, 016-544 22 11

Observera att den tekniska supporten kan endast svara på frågor om det tekniska systemet och inte om programmet eller utlysningens sakliga innehåll.

Vi kommer att svara på dina frågor gällande Utlysning 2 fram till kl.16:00 den 22 oktober 2021.

Strax efter att utlysningen öppnar kommer vi att anordna ett webinarium för alla som planerar att söka stöd. Det finns då möjlighet att ställa frågor om utlysningen. Vi rekommenderar att först läsa utlysningstexten och FAQ på Energimyndighetens hemsida. Håll utkik efter datum på vår hemsida www.energimyndigheten.se

Bilaga 1. Målgrupp – vem kan söka? Stödgrunder – vad är möjligt att söka stöd för?

I denna utlysning lämnar Energimyndigheten stöd till SMF, eller stora företag i faktiskt samarbete med SMF, enligt förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet. Stöd lämnas endast till företag som tillhör kategorin små och medelstora företag (SMF) enligt bilaga I till kommissionens [förordning \(EU\) nr 651/2014](#)⁶ eller till stora företag i samarbete med SMF. Andra aktörer kan delta i projekt men endast SMF, eller stora företag i samarbete med SMF, kan alltså få stöd för sina egna kostnader i projektet. Eventuella andra aktörer som deltar i projektet måste själva stå för sina egna kostnader (eller söka finansiering för dessa från annat håll).

1. Är mitt företag litet, medelstort eller stort företag?

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens [Användarhandledning om definitionen av SMF-företag](#).

Som företag räknas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

Vid bedömning av företagets storlek måste hänsyn tas till antalet anställda, företagets årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs det dels att företaget har färre än 50 anställda och dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år.

För att kunna räknas som ett **medelstort företag** krävs dels att företaget har färre än 250 anställda och dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro *eller* att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro (se tabell 1).

⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1).

Tabell 1. Definition av företagens storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning <i>eller</i> balansomslutning**
Små företag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	≥ 50 milj. € resp. ≥ 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

***) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 samt i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

2. Vilka projektaktiviteter kan mitt företag få stöd för?

Förordningen (2008:761) ger Energimyndigheten möjlighet att lämna statligt stöd enligt förordningen (EU) nr 651/2014⁷ samt s.k. stöd av mindre betydelse enligt [förordningen \(EU\) nr 1407/2013](#)⁸.

Hur stort stöd ditt företag kan få styrs av förordningen (EU) nr 651/2014 och förordningen (EU) nr 1407/2013. Stödets storlek beror bl.a. på företagets storlek och vilka projektaktiviteter ditt företag avser att genomföra. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, och i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns. Stödnivån anges som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna.

Nedan sammanfattas villkoren som gäller för de stödgrunder i förordningen (2008:761) som Energimyndigheten bedömer som särskilt relevanta i denna utlysning.

2.1 Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt

Energimyndigheten kan lämna stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt enligt 12 § i förordningen (2008:761). För att stödet ska kunna lämnas, behöver ditt företag uppfylla villkoren i artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Villkoren som gäller för stöd enligt artikel 25 sammanfattas nedan.

⁷ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1).

⁸ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1).

2.1.1. Projektaktiviteterna ska ingå i en forskningskategori

Ditt företag kan få stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt som i sin helhet ingår i någon eller några av följande forskningskategorier: industriell forskning, experimentell utveckling eller genomförbarhetsstudie (Energimyndigheten lämnar i denna utlysning *inte* stöd till grundforskning). Definitionerna för genomförbarhetsstudie, industriell forskning och experimentell utveckling anges i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Klassning av forskningsaktiviteter i forsknings- och utvecklingsprojekt ⁹

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster. Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering. Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

2.1.2. Stödberättigande kostnader

Stödberättigande kostnader för **industriell forskning** och **experimentell utveckling** är följande:

- Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.

⁹ Definitionerna framgår av artikel 2, punkterna 84–87 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Stödberättigande kostnader för **genomförbarhetsstudier** är kostnaderna för studien.

2.1.3. Maximala tillåtna stödnivåer

Hur stort stöd ditt företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt beror på vilken forskningskategori företagets projektaktiviteter bedöms tillhöra samt på om ditt företag är ett litet, medelstort eller stort företag. För de olika forskningskategorierna gäller olika maximala stödnivåer, uttryckt som andel i procent (%) av de stödberättigande kostnaderna.

I tabell 3 anges vilka maximala stödnivåer som gäller för de olika forskningskategorierna:

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50%
Industriell forskning	70 %	60 %	50%
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25%

När projektaktiviteterna utgör **industriell forskning** eller **experimentell utveckling** kan dessutom ett tillägg på 15 procentenheter lämnas om

- projektet omfattar s.k. faktiskt samarbete, eller
- resultaten från forskningsprojektet får en omfattande spridning genom konferenser, offentliggörande, öppna databaser eller gratis eller öppen programvara.

Med **faktiskt samarbete** avses samarbete mellan minst två oberoende parter för utbyte av kunskap eller teknik eller för att uppnå ett gemensamt mål baserat på arbetsdelning, varvid

parterna gemensamt definierar räckvidden för samarbetsprojektet, bidrar till dess genomförande och delar dess risker och resultat. Kontraktsforskning och tillhandahållande av forskningstjänster betraktas inte som samarbetsformer.¹⁰ Ett projekt anses omfatta faktiskt samarbete om samarbetet sker mellan företag, av vilka minst ett är ett litet eller medelstort företag, och inget enda företag står för mer än 70 % av de stödberättigande kostnaderna.

Den sammanlagda stödnivån för projektaktiviteter som utgör industriell forskning eller experimentell utveckling får dock aldrig överstiga 80 % av de stödberättigande kostnaderna.

2.2. Stöd av mindre betydelse

Energimyndigheten kan lämna s.k. stöd av mindre betydelse (eller s.k. de minimis-stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761). För att stöd av mindre betydelse ska kunna lämnas, behöver ditt företag uppfylla villkoren i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013¹¹.

Stöd av mindre betydelse kan som **huvudregel** lämnas upp till ett takbelopp motsvarande 200 000 euro under en period av tre beskattningsår, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår.

För företag som **utför godstransporter på väg för annans räkning** gäller dock ett lägre takbelopp motsvarande 100 000 euro under samma treårsperiod, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår. För dessa företag gäller också att stödet inte får användas för inköp av vägtransportfordon.

Takbeloppen avser bruttobelopp, dvs. belopp före avdrag för skatt eller andra avgifter. Observera också att om ditt företag ingår i en koncern, gäller takbeloppet för stöd av mindre betydelse som lämnats i Sverige till hela koncernen.

Stöd av mindre betydelse kan inte lämnas till företag som är verksamma inom fiske- och vattenbrukssektorn¹², och inte heller till företag som är verksamma inom primärproduktion av jordbruksprodukter¹³. Stöd av mindre betydelse får inte heller lämnas till exportrelaterad verksamhet. Det innebär att stödet inte får vara direkt knutet till exporterade volymer, till upprättandet eller driften av ett distributionsnät eller till andra löpande utgifter som har samband med exportverksamhet.

Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ditt företag kan få, ska allt stöd av mindre betydelse som företaget har erhållit från olika offentliga stödgivare (stat, region eller kommun) under de tre senaste beskattningsåren räknas ihop. Företag som ansöker om stöd av mindre

¹⁰ Artikel 2.90 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

¹¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1).

¹² Inom fiske- och vattenbrukssektorerna berörs all verksamhet i samband med produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter, jfr. europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 (EUT L 354 28.12.2013, s.1).

¹³ Med primärproduktion avses produktion, uppfödning eller odling av primärprodukter, inklusive skörd, mjölkning och produktion av livsmedelsproducerande djur före slakt.

betydelse ska därför i samband med sin ansökan om stöd lämna in ett intyg till Energimyndigheten där företaget anger allt annat stöd av mindre betydelse som det har erhållit de tre senaste beskattningsåren.

3. Samfinansiering av ditt företags projektkostnader

Energimyndighetens stöd täcker oftast inte det sökande företags hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

Den delen av ditt företags stödberättigande kostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att någon annan aktör än ditt egna företag inte kan samfinansiera ditt företags kostnader genom s.k. egeninsatser (s.k. in-kind-insatser eller värdering av arbetsinsatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos ditt företag, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för ditt företag.

En samfinansiering utgörs med andra ord av ditt företags andel av de stödberättigade kostnaderna utöver den stödandel som erhålls av Energimyndigheten. Observera att om en annan aktör än ditt företag ska samfinansiera ditt företags kostnader, får sådan samfinansiering inte ske genom annat offentligt stöd. Detta gäller både nationellt offentligt stöd (statliga, regionala eller kommunala medel) och stöd från EU.

Bilaga 2. Villkor för stöd

Följande villkor gäller för Energimyndighetens beslut om stöd inom ramen för Utlysning 2 i programmet ”Europeiska regionala utvecklingsfonden – projekt inom energipilot Gotland”

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd. Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen samt, gällande medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden, från Tillväxtverket. Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan privat finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden. Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency) och från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

En förutsättning för stöd är att stödmottagaren följer tillämplig EU-rätt, svenska lagar och förordningar, Tillväxtverkets föreskrifter om stöd från de regionala strukturfundsprogrammen och det nationella regionalfundsprogrammet inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning (TVFS 2015:1) och Tillväxtverkets Handbok för EU-projekt 2014–2020. Texter i handboken som rubriceras som ”krav” är rättsligt bindande, övriga texter är endast vägledande. För detta projekt är det version 5.2 av handboken som ska tillämpas. Tillväxtverkets föreskrifter och handbok finns på eu.tillvaxtverket.se.

2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatören följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatören:

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd
- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna
- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 11 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 11 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på (stödet utgör en procentuell andel av stödmottagarens stödberättigande kostnader). Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten tillämpar i varje enskilt fall. Stödgrunden och stödberättigande kostnader framgår av Energimyndighetens beslut.

För samtliga kostnader gäller följande allmänna krav för att kostnaden ska godkännas som stödberättigande:

- Projektet ska bedrivas kostnadseffektivt, vilket innebär att alla kostnader ska utgå från principerna om sund ekonomisk förvaltning som bygger på begreppen sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. I praktiken betyder det att kostnader som framstår som oskäliga inte är stödberättigande, varken helt eller delvis.
- Projektet ska följa särskilt inköpsförfarande i enlighet med 5 § (se s. 21-22), baserat på principerna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Detta gäller även om ni som stödmottagare vanligen inte omfattas av upphandlingslagstiftning.
- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för att genomföra projektet.
- Kostnaden ska ha uppkommit inom den tidplan som framgår av beslutet. Varor och tjänster ska vara levererade och kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projektiden är inte stödberättigande.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed. Kostnaden ska också vara förenlig med EU-rättsliga och nationella bestämmelser.
- Kostnaden ska kunna styrkas av stödmottagaren genom fakturakopior och bokföringsunderlag samt uppfylla de krav som gäller för ekonomisk rapportering och som tillhandahålls i samband med beslut om stöd.
- I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner, i enlighet med 4 §.

En kostnad är inte stödberättigande om den har ingått i något annat EU-projekt eller om den har finansierats genom något annat offentligt stöd. Stödmottagare som är företag (dvs. stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd från Energimyndigheten för indirekta kostnader (overhead).

3.2 Särskilt om personal/lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Det ska finnas anställningsavtal och arbetsbeskrivning för den som får lön. Kostnad för anlita konsult räknas inte som personalkostnad, utan som köp av tjänst. Ni som stödmottagare får inte erhålla stöd för lönekostnaden från annat håll, till exempel genom lönebidrag eller anställningsstöd.

När ni ansöker om utbetalning ska ni bifoga den obligatoriska bilagan Personalkostnads-sammanställning (bifogas i ert beslut om stöd). Den ger en överblick av lönekostnaderna för den period som ansökan avser samt hjälper till med beräkning av lön och lönebikostnad. Lönebikostnader avser sociala avgifter, arbetsmarknadsförsäkringar och pension och räknas fram med schablonsats på 45,24 procent. Schablonen multipliceras med stödberättigande direkta löneutgifter.

För personal som arbetar varierande antal timmar i projektet från månad till månad ska ni beräkna en timkostnad och multiplicera den med antalet arbetade timmar i projektet. Till er hjälp ska ni använda mallen personalkostnadssammanställning. I mallen lägger ni in bruttolön (månadslön inkl. eventuellt löneväxlat belopp, exkl. eventuella förmånsvärden) avseende heltidstjänst samt genomförd tid i projektet. Personens nedlagda tid ska verifieras genom en tidsrapport (se ”Krav på tidsredovisning” nedan).

För personal med projektanställning eller anställda som avsätter hela eller en fast andel av sin arbetstid varje månad för att arbeta i projektet ska ni upprätta ett intyg över hur stor del av arbetstiden den anställda ska arbeta med projektet, om det inte framgår av anställningsavtalet. Lönekostnaden ska beräknas på följande sätt:

- Utgå från periodens lönespecifikation.
- Redovisa periodens bruttolön (månadslön inkl. eventuellt löneväxlat belopp, exkl. eventuella förmånsvärden) multiplicerat med andelen arbetstid den anställda arbetar i projektet, även vid semester och annan betald frånvaro.

Krav på tidsredovisning

Personal som arbetar varierad arbetstid i projektet är skyldig att tidsredovisa dag för dag för att verifiera antal arbetade timmar. Tidsredovisningen ska täcka 100 procent av den anställdes arbetstid, det vill säga även tid i ordinarie verksamhet eller i andra EU-projekt samt semester, sjukdom eller annan frånvaro.

Personen som utfört tiden i projektet ska intyga tidsredovisningens riktighet med signatur.

Lönespecifikation

Vid det första redovisningstillfället, eller om lönen ändras, ska ni styrka månadslönen med en lönespecifikation, ett anställningsavtal eller liknande.

3.3 Särskilt om konsultkostnader/köp av extern tjänst

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart inom projektet får inte vara underleverantör till annan projektpart. Inom detta kostnadsslag ryms kostnader för till exempel kontraktsforskning.

3.4 Särskilt om kostnader för utrustning och material

Kostnader för utrustning och materiel är stödberättigande om de köps, hyrs eller leasas för att genomföra projektet. Kostnaderna ska vara budgeterade och godkända i beslutet om stöd.

Till utrustningsinvestering räknas kostnader för inköp av utrustning som är avsedd för stadigvarande bruk. Att uppföra eller köpa en byggnad är också en form av investering. En investering bör ha en beräknad ekonomisk livslängd på minst 3 år.

Till kostnader för materiel räknas inköp av utrustning av karaktären förbrukningsmateriel, till exempel laboratoriekemikalier, batterier etc. som behövs för projektaktiviteter.

Till kostnadsslaget hör även kostnader för till exempel patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor.

Om utrustningen som ni leasar eller köper in kommer att ha ett värde när projektet avslutas är kostnaden oftast stödberättigande endast till den del som avser projektperioden.

Om ni säljer utrustningen i samband med att projektet avslutas ska ni räkna av inkomsten från projektets stöd. Om ni säljer eller för över utrustningen till en annan verksamhet under projektperioden måste ni redovisa det som en intäkt i projektet.

3.5 Särskilt om kostnader för lokaler

Hyra för lokaler kan vara stödberättigande som direkt kostnad. Till lokaler räknas sådana lokaler som inte är projektpersonalens kontorslokaler men som behövs i projektverksamheten. Exempel är lokaler för laboratorie-, inkubator- eller testbäddsverksamhet. Om det är en extern lokal kan ni få stöd för hyra motsvarande den andel av lokalytan och den tid ni använder lokalerna enbart för att genomföra aktiviteter i projektet. Ni ska kunna visa antingen en separat faktura för hyreskostnaden eller en tydlig beräkningsmodell som visar hur stor andel av hyran som har direkt med era projektaktiviteter att göra.

Om det är en intern lokal så ska ni ha en tydlig beräkningsmodell som visar hur ni beräknat kostnaden för de aktiviteter som genomförs inom projektet. Oavsett vilken hyra ni eventuellt skulle ta av andra vid uthyrning av lokalen så är det endast den faktiskt havda kostnaden som kan vara stödberättigande i projektet.

Köp av obebyggda och bebyggda fastigheter kan vara stödberättigande om: kostnaderna utgör högst 10 procent av de totala stödberättigande kostnaderna och det finns en direkt koppling mellan köpet och syftet med projektet. Ni som stödmottagare ska kunna styrka att inköpspriset inte överstiger marknadsvärdet.

Det får inte ha beviljats några nationella bidrag eller EU-medel för byggnaden under de senaste 10 åren, om fastigheten är bebyggd. Ni får sedan bara använda fastigheten för det avsedda ändamålet och under den tid som är fastställd i godkännandet. Fastigheten får inte användas för jordbruk.

3.6 Särskilt om kostnader för resor och logi

Följande kostnader för projektpersonalens resor och logi kan vara stödberättigande om de kan härledas till projektets genomförande:

- Resor som exempelvis biljetter, rese- och bilförsäkring, bränsle, milersättning, parkeringsavgifter och vägtullar
- Måltider, om de inte täcks av traktamente
- Logi
- Visum
- Traktamenten

Syfte, namn på resenär eller deltagare och organisation ska framgå.

Konsulters kostnader för resor och logi ska budgeteras och redovisas i kostnadsslaget Externa tjänster.

3.7 Särskilt om kostnader för informationsinsatser

Stödmottagare är skyldig att informera allmänheten om att projektet är delfinansierat av EU. Därför ska ni använda EU:s logotyp i allt material ni tar fram för att informera om eller marknadsföra projektets verksamhet. Kostnader som är kopplade till informationsinsatser som evenemang, utrustning och publikationer är stödberättigande endast under förutsättning att ni har uppfyllt er informationsskyldighet.

3.8 Särskilt om moms

Moms är en stödberättigande kostnad enbart om ni som stödmottagare saknar avdragsrätt för ingående moms på projektets verksamhet. I så fall ska ni redovisa era kostnader inklusive moms, annars exklusive moms.

4 § Skyldighet att särredovisa projektets kostnader

För att säkerställa att kostnaderna har uppkommit i syfte att genomföra projektet ska stödmottagaren särredovisa projektets kostnader, intäkter och finansiering i bokföringen.

Särredovisning innebär att alla transaktioner som tillhör projektet ska kunna utläsas direkt ur redovisningen, oavsett om någon annan verksamhet pågår samtidigt eller inte. Särredovisningen ska säkerställas antingen genom att ni använder en särskild redovisningskod i bokföringen eller genom att ni har ett helt separat bokföringssystem för projektet.

5 § Skyldighet att tillämpa särskilt inköpsförfarande baserat på principerna i lagen om offentlig upphandling (LOU)

Inköpsförfarandet reglerar köp under och över beloppet för direktupphandling och gäller även om ni som stödmottagare vanligen inte omfattas av upphandlingslagstiftning. Ett köp får inte delas upp i flera mindre köp i syfte att kringgå reglerna. Från januari 2020 är beloppet för direktupphandling 615 312 kronor för LOU.

Köp under direktupphandlingsgränsen:

För köp under beloppet för direktupphandlingsgränsen krävs ingen konkurrensutsättning. Vid köp som överstiger 100 000 kronor ska ni som stödmottagare skriftligen dokumentera vad parterna kommit överens om. Dokumentationen, som kan vara i form av mejl, ska innehålla parternas namn, pris, beskrivning av varan/tjänsten och tid för leverans.

Köp över direktupphandlingsgränsen: Köp över beloppet för direktupphandling ska konkurrensutsättas¹⁴. Ni som stödmottagare ska ställa en skriftlig förfrågan till *minst två* potentiella leverantörer och samma underlag ska skickas till samtliga leverantörer. Förfrågan och svar från potentiella leverantörer ska vara skriftlig.

Principer enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

Ni som stödmottagare ska, enligt förordning (2014:1383) om förvaltning av EU:s strukturfonder, vid köp, hyra och leasing följa de principer som framgår av 4 kap. 1 § LOU. Hyra omfattar inte hyra av fastighet utan avser hyra av tjänster, maskiner och dylikt. De principer som anges i 4 kap. 1 § LOU är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, ömsesidigt erkännande, proportionalitet och öppenhet.

Koppling mellan stödmottagare och leverantör

Koppling mellan stödmottagare och leverantör kan medföra att det uppstår en jävssituation eller en intressekonflikt. I sådana situationer kan det vara svårt att visa att ni som stödmottagare gjort en konkurrensutsättning på lika villkor för alla leverantörer och därmed uppfyllt likabehandlingsprincipen. Likabehandling innebär att alla leverantörer ska ges samma förutsättningar. Alla leverantörer måste till exempel få tillgång till samma information samtidigt, så att ingen leverantör får ett övertag. Det kan vara svårt att visa att ni uppfyllt detta i en

¹⁴ Konkurrensutsättning kan till exempel ske genom: Ett antal telefonsamtal med skriftlig tjänsteanteckning, via e-post, via upphandlingsverktyg, via en annons på er organisations webbplats eller via en offentlig annonsdatabas.

jävssituation eller vid en intressekonflikt. En sådan situation ställer därmed krav på er som stödmottagare att aktivt agera för att få till en konkurrensutsättning på lika villkor.

6 § Skyldighet att informera om EU:s medverkan

Stödmottagare har en skyldighet att informera allmänhet om projektets innehåll samt att projektet delfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Vid alla typer av investeringar, informations- och marknadsföringskostnader ska stödmottagare visa på och dokumentera EU:s medverkan. Samtliga informations- och marknadsföringskostnader ska innehålla uppgift om EU:s medfinansiering, det vill säga en EU-logotyp som inkluderar EU:s flagga, texten Europeiska unionen och texten Europeiska regionala utvecklingsfonden.

7 § Utbetalning av bidrag

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker efter godkänd rapportering.

8 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

9 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansör än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

10 § Rapportering och uppföljning

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd. Rapportering utgörs av en läges- och/eller slutrapport som beskriver projektets genomförande samt en ekonomisk rapportering bestående av bland annat verifikationer, inköpsdokument, huvudboksutdrag och eventuella tidsrapporter samt lönespecifikationer.

Instruktioner för rapportering bifogas i beslutet om stöd.

11 § Ändringar i projektet

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tjugo (20) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tjugo (20) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

12 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

Datum 2021-09-03

13 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd. Ägande- och nyttjanderätt till projektresultaten inom projektet ska regleras i enlighet med avsnitt 2.2.2 i Europeiska kommissionens Rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation (2014/C 198/01).

14 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

15 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 1) den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 2) stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 3) villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.

16 § Krav på dokumentation

Stödmottagare, samverkanspartner och medfinansierare ska hålla handlingar och uppgifter som kan ge upplysningar om projektet, inklusive räkenskapsinformation, tillgängliga för Energimyndigheten, nationella revisions- och kontrollorgan, kommissionen och Europeiska revisionsrätten, eller annan av dessa organ utsedd person till fram till den 31 december 10 år efter att stödmottagare erhållit beslut om slututbetalning.

Medgivande till tillgängliggörande av information

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade projekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare. Stödmottagaren är ansvarig för att

innehavare av eventuell upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall. Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om medgivande till tillgängliggörande av information. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte behörig företrädare för stödmottagaren till att information som inte omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten.

Samtycke för personuppgiftsbehandling

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om samtycke för personuppgiftsbehandling. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte projektledaren till att dennes personuppgifter får behandlas av Energimyndigheten för att göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Mer information om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter finns på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Allmän handling och sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen. Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall. Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.